

**Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу, Јагодина
Милана Мијалковића 14, 35000 Јагодина**

Тел/Факс: 035/8223805
Е-пошта: pefjagodina@pefja.kg.ac.rs
Веб-сајт: www.pefja.kg.ac.rs

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ КВАЛИТЕТА
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
МАС УЧИТЕЉ**

Март, 2020. године

САДРЖАЈ:

Основни подаци о студијском програму	3
Стандард 4: Квалитет студијског програма	4
Стандард 5: Квалитет наставног процеса	12
Стандард 8: Квалитет студената	21
Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса	25
Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом.....	30
и квалитет ненаставне подршке.....	30
Стандард 11: Квалитет простора и опреме	36
Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета	40
Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета	43

ТАБЕЛЕ ПРИЛОЗИ

Објашњење квантификација процена коришћених приликом SWOT анализе

SWOT анализа	Квантификација процене
S – (Strengths): предности	+++ → високо значајно
W – (Weaknesses): слабости	++ → средње значајно
O – (Opportunities): могућности	+ → мало значајно
T – (Threats): опасности	0 → без значајности

Основни подаци о студијском програму

Студијски програм МАС *Учитељ* на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу представља логични наставак студијског програма првог степена ОАС *Учитељ*. Одбраном мастер рада, након положених испита на програму, студент је стекао све законом прописане услове за рад у млађим разредима основне школе и у исто време проширио и продубио стечена знања и вештине на студијском програму основних академских студија.

Циљ студијског програма усмерен је ка савременим научним достигнућима, методолошким теоријама и новим методичким приступима. Посебан акценат се ставља на овладавање вештинама неопходних за научно-истраживачки рад. Програм предвиђа изучавање савремених трендова из методика разредне наставе. Студенти упознају шире токове образовања, посебно развоја личности ученика, како би могли да се укључе у европске токове образовања. Осим тога, циљ студија јесте да се студент оспособи за истраживања сопствене праксе, што је предуслов његовог перманентног образовања, самоевалуације и унапређивања сопствене васпитно-образовне делатности.

Исход процеса учења је проширивање стечених знања у функцији оспособљавања студената – будућих учитеља за формирање научно заснованих ставова, критичког процењивања сопствене праксе и реализацију истраживања потребних за успешно обављање учитељске професије.

Услови за упис на студијски програм су завршене основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ уз одговарајући просек оцена.

У оквиру овог студијског програма има 5 обавезних и 2 изборна предмета. Сви предмети су једносеместрални. Настава се изводи у оквиру предавања (монолошка, дијалошка, интерактивна, текст метода), вежби (дијалошка, интерактивна, текст метода), консултативне наставе и самосталног истраживачког рада. Бодовна вредност сваког предмета исказана је ЕСП бодовима и креће се од 4 - 6 за наставне предмете, за истраживачку праксу 6, што укупно износи 40 ЕСПБ. Студијским програмом је предвиђена израда завршног мастер рада и његова бодовна вредност износи 20 ЕСПБ. Мастер учитељ је оспособљен за даље усавршавање на докторским студијама у оквиру сродних научних области.

Студијски програм траје једну годину (2 семестра) и на њему се изводи настава на српском језику. Настава, у току једног семестра, траје 15 недеља. Студијски програм се састоји из пет обавезних предмета (Академско писање, Академски страни језик, ИСТ у настави, Теорија и пракса курикулума, Инклузивно образовање–теорија и пракса), основног предмета усмерења – методика, изборног предмета усмерења – методика, истраживачке праксе и мастер рада. Студент бира једно од следећих предметних подручја: 1. Српски језик и књижевност; 2. Математика; 3. Природа и друштво; 4. Ликовна култура; 5. Музичка култура; 6. Физичко васпитање; 7. Инклузија; 8. Образовна ефективност; 9. Информатика и 10. Енглески језик.

Студент је оптерећен активном наставом до 22 часа, током једне радне недеље. Укупан број часова активне наставе износи 570 часова. Мастер академске студије *Учитељ* усклађене су са савременим приступима настави и садржајима појединих методика.

Мастер рад се брани након свих положених испита предвиђених студијским програмом и обављене истраживачке праксе. Мастер рад представља истраживачки рад студента у којем студент примењује стечена, али и долази до нових сазнања из своје изабране области примењујући адекватне процедуре научно-истраживачког рада.

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

Студијски програми на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина рађени су према примерима добре праксе европских високошколских институција (по угледу, пре свега, на фински образовни систем, али и на словеначки и грчки). Исходи образовања подразумевају јасне компетенције будућих учитеља, ослоњене на њихов важан положај у систему васпитања и образовања, али још више кроз сагледавање њихове нове улоге као посредника између ученика и наставних садржаја, улоге медијатора и организатора наставе у новом окружењу апсолутне доступности информација.

Циљ студијског програма МАС Учитељ усмерен је ка савременим научним достигнућима, методолошким теоријама и новим методичким приступима. Посебан акценат се ставља на овладавање вештинама неопходних за научно-истраживачки рад. Програм предвиђа изучавање савремених трендова из методика разредне наставе. Студенти упознају шире токове образовања, посебно развоја личности ученика, како би могли да се укључе у европске токове образовања. Осим тога, циљ студија јесте да се студент оспособи за истраживања сопствене праксе, што је предуслов његовог перманентног образовања, самоевалуације и унапређивања сопствене васпитно-образовне делатности. Исход процеса учења је проширивање стечених знања у функцији оспособљавања студената – будућих учитеља за формирање научно-заснованих ставова, критичког процењивања сопствене праксе и реализацију истраживања потребних за успешно обављање учитељске професије.

Услови за упис на студијски програм су завршене основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ уз одговарајући просек оцена. Факултет уписује укупно 75 студената, од којих се првих 15 најбоље ранжираних школују са буџета, а остали су самофинансирајући.

У оквиру овог студијског програма има 5 обавезних и 2 изборна предмета. Сви предмети су једносеместрални. Настава се изводи у оквиру предавања (монолошка, дијалошка, интерактивна, текст метода), вежби (дијалошка, интерактивна, текст метода), консултативне наставе и самосталног истраживачког рада.

Бодовна вредност сваког предмета исказана је ЕСПБ бодовима и креће се од 4-6 за наставне предмете, за истраживачку праксу 6, што укупно износи 40 ЕСПБ. Студијским програмом је предвиђена израда завршног мастер рада и његова бодовна вредност износи 20 ЕСПБ.

Мастер учитељ је оспособљен за даље усавршавање на докторским студијама у оквиру сродних научних области.

Студијски програм траје једну годину (2 семестра) и на њему се изводи настава на српском језику. Настава, у току једног семестра, траје 15 недеља. Студијски програм се састоји из пет обавезних предмета (Академско писање, Академски страни језик, ИСТ у настави, Теорија и пракса курикулума, Инклузивно образовање–теорија и пракса), основног предмета усмерења – методика, изборног предмета усмерења – методика, истраживачке праксе и мастер рада. Студент бира једно од следећих предметних подручја: 1. Српски језик и књижевност; 2. Математика; 3. Природа и друштво; 4. Ликовна култура; 5. Музичка култура; 6. Физичко васпитање; 7. Инклузија; 8. Образовна ефективност; 9. Информатика и 10. Енглески језик.

Студент је оптерећен активном наставом до 22 часа, током једне радне недеље. Изборни предмети су заступљени са 18.33% од укупног броја ЕСПБ бодова. Укупан број часова активне наставе износи 570 часова.

Мастер академске студије Учитељ усклађене су са савременим приступима настави и садржајима појединих методика. Кроз њих се стиче увид у методе, наставну технологију и захтеве савремене разредне наставе.

Студијски програм прати одговарајућа кретања из стручно-методичког домена, што обезбеђује повезивање и уклапање наставе у проблемске, корелацијско-интеграцијске системе и омогућава учење откривањем.

Мастер рад се брани након свих положених испита предвиђених студијским програмом и обављене истраживачке праксе. Мастер рад представља истраживачки рад студента у којем студент примењује стечена, али и долази до нових сазнања из своје изабране области примењујући адекватне процедуре научно-истраживачког рада.

Исходи завршених мастер студија

- студент је способан да планира, организује и реализује васпитно-образовни рад у млађим разредима основне школе;
- студент поседује довољно стручних, теоријских и методичких знања и вештина да може радити на унапређивању наставе одређеног предмета;
- студент самостално ради на унапређењу сопствене наставне и методичке праксе, као и сопствених знања из области педагогије и методике наставе;
- студент је оспособљен да користи вештине и знања из области информационо-комуникационих технологија у настави;
- оспособљен је за реализацију емпиријских истраживања;
- оспособљен је за примену савремених модела учења и поучавања у области разредне наставе (интерактивне методе, хеуристичка, проблемска настава, учење откривањем, пројектна настава, кооперативна настава...);
- оспособљен је за професионалну и конструктивну сарадњу са колегама, управом школе, стручном службом и педагошким асистентима, као и за сарадњу са представницима шире и локалне друштвене средине – партнерима у васпитно-образовном раду;
- оспособљен је за дидактичко-методичко обликовање садржаја наставе према специфичним образовним захтевима, ситуацијама и потребама ученика;
- оспособљен је за препознавање вредносних оријентација ученика и подстицање и развој хуманистичких вредности;
- оспособљен је за креирање и имплементацију индивидуалног образовног плана;
- оспособљен је за самосталан научни рад, писање стручних и научних радова на основу истраживања проблема у области методика разредне наставе и
- оспособљен је за евалуацију сопствене професионалне праксе.

Контрола и праћење студијског програма МАС *Учитељ* врши се са више аспеката. Квалитет програма обезбеђује се кроз праћење и вредновање његових циљева, структуре, исхода учења и радног оптерећења студената, осавремењивање садржаја и начина доступности података о програму. Квалитет студијских програма прати се и вреднује на основу прикупљених информација о изабраним индикаторима квалитета и података о перцепцији квалитета студијског програма МАС *Учитељ* од стране различитих релевантних

популација (наставници и сарадници, студенти, свршени студенти – алумни, тржиште рада, послодавци и друге сродне високошколске установе). Праћењем и упоређивањем са програмима студија европских универзитета, континуирано се унапређује студијски програм МАС Учитељ, посебно на разним предметним подручјима. Циљ унапређења квалитета је достизање, одржавање и унапређење националних стандарда у образовању и васпитању, као и факултетској настави, научноистраживачком и уметничком раду као и управљању академским институцијама које се баве образовањем. Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу одређен је за изградњу организованог система квалитета. Студенти активно учествују у прављењу анкета о оцењивању и осигурању квалитета студијског програма. Такође, из редова студената бирају се чланови Комисије за квалитет. Комисију за квалитет Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу чине:

Бранко Илић, председник комисије	доцент
Предраг Живковић, заменик председника комисије	ванредни професор
Ненад Стевановић	доцент
Владимир Ристић	доцент
Вера Савић	доцент
Милош Ђорђевић	доцент
Милица Станковић	доцент
Иван Илић	сарадник за квалитет студијских програма
Павле Ђокић	систем инжењер
Невена Петровић	студент
Вељко Јовановић	студент

Факултет кроз сарадњу са страним високошколским установама обезбеђује непрекидно иновирање садржаја курикулума уз упоређивање са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа. Факултет педагошких наука је потписник споразума о међународној сарадњи са следећим институцијама:

1. Универзитет у Хелсинкију, Финска
2. Амбасада Републике Финске у Београду
3. Универзитет у Атини, Грчка
4. Педагошки универзитет у Бечу, Аустрија
5. Универзитет у Марибору, Словенија
6. Универзитет у Љубљани, Словенија
7. Универзитет Приморска у Копру, Словенија

8. Филозофски факултет у Никшићу, Црна Гора
9. Универзитет Црне Горе, Подгорица, Црна Гора
10. Висока школа „Етвеш Јожеф“, Баја, Мађарска
11. Универзитет „Св. Кирил и Методије“ у Скопљу, Македонија
12. Универзитет „Св. Климент Охридски“ у Битољу, Македонија
13. Универзитет на Палама, Сарајево, Босна и Херцеговина
14. Балканска асоцијација педагошких и сродних факултета – универзитети Републике Српске, Македоније, Грчке, Албаније, Турске, Црне Горе, Бугарске и Србије.

Курикулум студијског програма МАС *Учитељ* не само да подстиче већ и обавезује студенте на стваралачки начин размишљања. Кроз израду мастер рада студенти примењују стечена знања у истраживањима у одређеним научним пољима.

Мастер завршни рад подразумева стандарде израде који су окренути достизању следећих исхода:

- студент уме да планира, програмира и реализује истраживања у области васпитно-образовног рада у основној школи и васпитној установи;
- студент уме да се креативно педагошки изражава, промишља васпитно-образовни контекст и у њему делује;
- студент уме да примени резултате истраживања у васпитно-образовну праксу и студент критички прати научну и стручну литературу из педагошке научне области.

Сви услови и поступци неопходни за завршавање МАС *Учитељ* и добијања одговарајуће дипломе прецизно су дефинисани и истакнути на веб-сајту Факултета.

Један од кључних фактора у оцени студијског програма МАС *Учитељ*, као и за формирање SWOT анализе, је анкетирање свршених студената. Свршени студенти програма МАС *Учитељ* већим оценама оцењују тачност и прецизност информација добијених пре уписа на програм, начин одабира изборних предмета ($M = 4.38$, $Mod = 4.00$), начин оцењивања и провере знања на испиту ($M = 4.14$, $Mod = 4.00$) и садржај и квалитет изборних предмета ($M = 4.13$, $Mod = 4.00$). Нижим оценама студенти оцењују захтевност студијског програма ($M = 2.75$, $Mod = 3.00$), задовољство приликама за запошљавање након студирања ($M = 2.75$, $Mod = 1.00$) и могућност похађања предмета ван студијског програма ($M = 3.00$, $Mod = 1.00$). Одговори на питања отвореног типа указују на то да студенти посебно истичу квалитет предмета и компетенција које се стичу завршетком програма и истичу потребу за унапређењем истраживачке праксе као и увођења нових садржаја у оквиру предмета. Студенти генерално показују задовољство студијским програмом што говори чињеница да је 62.5 % студента одговорило да би програм препоручило другима.

Битан оријентир у процени квалитета студијског програма МАС *Учитељ* је спроведена анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломираних студената.

Основни циљ спровођења анкете био је добијање повратних информација у вези са задовољством послодаваца компетенцијама дипломираних студената Факултета и процени њиховог рада у првим годинама након дипломирања. Осим тога, анкета је Комисији за обезбеђење квалитета омогућила да резултате сагледа и упоређујући их са резултатима анкете о компетенцијама свршених студената, како би пружила препоруке, тј. мере за унапређење рада Факултета.

Поучена искуством са претходне евалуације задовољства послодаваца квалификацијама дипломаца (2017) Комисија је одлучила да приликом актуелног испитивања

обухват анкете буде нешто шири. Осим од директора основних школа, овог пута је мишљење затражено и од чланова стручних служби (педагога и психолога) ових установа, пошто је њихов увид у рад свршених студената Факултета непосредан, а очекивана процена објективна.

Анкетирање Упитником за евалуацију задовољства послодаваца стеченим квалификацијама дипломираних студената спроведено је између 1. и 25. децембра 2019. године електронским путем. Анкета је послата на 126 адреса одговорних лица предшколских, школских и домских установа на територији Поморавског и Шумадијског управног округа, у којима највећи број свршених студената Факултета налази запослење. Од укупно 65 послатих формулара основним школама одговор је послало 26 лица (40%). Резултат анкете је одличан с обзиром на чињеницу да је просечна оцена на анкетирању 4,52. Закључак је да су послодавци веома задовољни стеченим квалификацијама дипломираних учитеља.

Табела 1. Резултати анкете задовољства послодаваца стеченим квалификацијама дипломираних студената

Descriptive Statistics			
	N	Средња вредност	Стандардна девијација
Оспособљен/а је да организује образовне активности ученика	26	4.85	.36795
Оспособљен/а је да успешно преноси знања ученицима	26	4.88	.32581
Оспособљен/а је да мотивише ученике за процес учења	26	4.54	.58177
Оспособљен/а је да објективно сагледава и процењује постигнућа ученика и процес учења	26	4.77	.42967
Оспособљен/а је да објективно сагледава и процењује сопствени рад и рад својих колега	26	4.42	.70274
Добро познаје садржаје наставних дисциплина	26	4.38	.69725
Оспособљен/а је да по одређеним критеријумима/стандардима врши одабир најквалитетнијих уџбеника из којих ће учити ученици	26	4.19	.98058
Оспособљен/а је да учествује у развојном планирању школе	26	4.19	1.02056
Оспособљен/а је да ради у комбинованом одељењу	26	4.31	.92819
Оспособљен/а је да прави тестове знања	26	4.54	.58177
Оспособљен/а је да ради на инклузивном образовању	26	4.42	.64331
Оспособљен/а је да ради у тиму	26	4.50	.81240
Оспособљен/а је да користи информационе технологије у настави (рачунар, интернет, презентације)	26	4.85	.36795

Descriptive Statistics			
	N	Средња вредност	Стандардна девијација
Оспособљен/а је да организује образовне активности ученика	26	4.85	.36795
Оспособљен/а је да успешно преноси знања ученицима	26	4.88	.32581
Оспособљен/а је да мотивише ученике за процес учења	26	4.54	.58177
Оспособљен/а је да објективно сагледава и процењује постигнућа ученика и процес учења	26	4.77	.42967
Оспособљен/а је да објективно сагледава и процењује сопствени рад и рад својих колега	26	4.42	.70274
Добро познаје садржаје наставних дисциплина	26	4.38	.69725
Оспособљен/а је да по одређеним критеријумима/стандардима врши одабир најквалитетнијих уџбеника из којих ће учити ученици	26	4.19	.98058
Оспособљен/а је да учествује у развојном планирању школе	26	4.19	1.02056
Оспособљен/а је да ради у комбинованом одељењу	26	4.31	.92819
Оспособљен/а је да прави тестове знања	26	4.54	.58177
Оспособљен/а је да ради на инклузивном образовању	26	4.42	.64331
Оспособљен/а је да ради у тиму	26	4.50	.81240
Оспособљен/а је да користи информационе технологије у настави (рачунар, интернет, презентације)	26	4.85	.36795
Просечна оцена		4,52	

4.1. SWOT анализа

SWOT анализа	
ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Структура и садржај студијског програма генерално су добро дефинисани +++ Информације о студијском програму доступне су јавности +++ Радно оптерећење студената исказано у ЕСПБ кредитима генерално је у границама европских стандарда +++	Корективне мере су ограничене на периоде акредитације; треба обезбедити услове да се курикулум Факултета мења флексибилније и у корак са исказивањем потреба ++ Студенти који завршавају мастер академске студије Учитељ и поред

Студијски програм реализује се према акредитованој структури и садржају, уз усвојене измене и допуне чији је циљ осавремењивање курикулума и силабуса, или усаглашавање са законском регулативом +++ Поступак праћења квалитета студијског програма је добро конципиран +++ Студијски програм обезбеђује довољно часова праксе као најважнији део обуке +++ Повећани број мобилности студената у претходном периоду +++ Послодавци су задовољни стеченим квалификацијама дипломираних учитеља +++	стечених знања и вештина углавном немају могућност да раде у школи +++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Могуће је извршити реформу студијског програма за учитеље у правцу интеграције основних и мастер студија +++ Постављена структура студијског програма омогућава даље осавремењивање и корекције садржаја студијског програма +++ Могуће је проширити и осавременити понуду изборних предмета +++ Унапређење истраживачке праксе ++	Недовољна спремност наставника за примену нових метода наставе +++ Постоји опасност смањивања интересовања будућих студената услед чињенице да студије за учитеља трају минимално пет година +++ Недефинисана политика на државном нивоу у погледу организовања и трајања студија на наставничким факултетима ++ Недовољна мотивисаност редовних и дипломираних студената да објективно искажу своја мишљења о квалитету студијског програма ++ Недовољна мотивисаност послодавца да искажу своја мишљења о квалификацијама свршених студената ++

4.2. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

- Наставити са периодичним анкетирањем студената и наставника о квалитету студијског програма.
- Извршити анкетирање свршених студената и потенцијалних послодаваца о исходима образовања и стеченим компетенцијама.
- Стварање мреже свршених студената – алумниста, ради прибављања повратних информација од запослених свршених студената о исходима образовања и стеченим компетенцијама.
- Осавремењавање и унапређење квалитета студијског програма кроз анализу различитих аспеката (циљеви студијског програма и исходи образовања, распоред типова предмета, ЕСПБ

кредити у односу на реално оптерећење студената, положај у студијском програму и сврсисходност изборних предмета, начини оцењивања с обзиром на исходе учења, методе реализације наставе).

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

На основу потреба студијског програма МАС *Учитељ*, Декан објављује распоред наставе који садржи: јасно истакнуте предмете, имена наставника и сарадника задужених за сваки наставни предмет и временску и просторну структуру извођења часова предавања и вежби. Распоред часова је доступан на сајту Факултета. На огласним таблама, као и на сајту факултета, презентују се информације о распореду наставе и испита, најмање десет дана пре почетка семестра. Промене распореда часова могуће су уз одобрење декана или продекана за наставу. Самоиницијативно мењање распореда сматра се тежом повредом радне дисциплине.

Факултет систематски прати спровођење плана наставе, као и планова рада на појединачним предметима и предузима корективне мере уколико дође до одступања. У складу са тим, сваки наставник прилаже продекану за наставу оперативни план рада за сопствени предмет, најкасније 14 дана пре почетка семестра, у штампаној и електронској форми. Оперативни план рада подразумева структуру садржаја наставног предмета, број часова предавања и вежби. Поред тога, оперативни план рада садржи и опште податке о курсу (назив, семестар, статус предмета (обавезни/изборни), предуслове за похађање курса, име(на) наставника/сарадника, број сати предавања, вежби, као и самосталног рада студената, циљеве, садржај и структуру, начин евалуације рада студената, списак литературе).

У току припрема студијског програма за акредитацију, Факултет је припремио Књигу предмета у којој су садржани силабуси за све предмете. Силабуси су припремљени према упутству за израду силабуса, доступни су студентима и обухватају све потребне информације: основне податке о предмету (назив, година, број ЕСПБ бодова, услови); циљеве предмета; садржај и структуру предмета; план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе); начин оцењивања на предмету; уџбенике, односно обавезну и допунску литературу; податке о наставницима и сарадницима на предмету. Детаљне информације о акредитованом студијском програму и свим предметима унутар програма налазе се на веб-сајту Факултета. На квалитет наставе значајно је утицао и велики број квалитетних уџбеника, приручника, практикума, основношколских приручника и уџбеника, образовних софтвера, наставних средстава и стручне литературе која је у току извештајне године понуђена студентима.

Саставни део наставног процеса је и истраживачка пракса која се изводи у основним школама. Истраживачка пракса је високо вреднована од стране студената и свршених студената и по њиховом мишљењу нуди директан увид у примере из праксе као и могућност иновирања наставног процеса. Овакав увид у примере из праксе подстиче студенте на размишљање, креативност, самосталност у раду и примену стечених знања.

Правилником о квалитету предвиђено је да се квалитет наставног процеса обезбеђује кроз доношење и поштовање Планова рада на предметима, интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, коректан и отворен однос према студентима, разумевање и уважавање потреба студената, поштовање различитих стилова учења и редовно праћење и вредновање рада студената током наставе.

План и распоред наставе (предавања и вежбе као и практичне активности) су усклађени са законским нормама, потребама и могућностима студената, као и потребом студијског програма, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе. Сврха

сваког студијског предмета предвиђена је програмом и показује усмереност на практичну примену знања и стечених вештина.

Факултет заснива праћење квалитета наставног процеса на одговарајућим нормативима Универзитета и Факултета (Статут Факултета, Стратегија обезбеђења квалитета, Стандарди и поступци обезбеђења квалитета, Правилник о унутрашњој провери квалитета). У праћење квалитета наставног процеса и предлагање и спровођење мера за његово унапређење директно су укључени декан, продекан за наставу, Комисија за обезбеђење квалитета, као и стручни органи Факултета – катедре и Наставно-научно веће. На овом плану дошло је до изузетног побољшања обима и квалитета сарадње са студентским парламентом.

У праћењу и унапређењу квалитета наставног процеса дефинисане су три кључне области: настава, пракса и оцењивање. Документом *Стандарди и поступци обезбеђења квалитета*, предвиђено је да се посебна пажња посвећује следећим сегментима: коректан однос према студентима, применљивост и подстицајност стечених знања, доступност информација о студијском програму, режиму студија и распореду свих облика рада, квалитет праксе, квалитет других облика наставе и ваннаставног рада.

Резултати последње евалуације квалитета наставног процеса показују да студенти високим оценама оцењују наставнике ангажоване на овом студијском програму.

Табела 2. Резултати анкете о педагошком раду наставника и квалитета наставног предмета

Часови предавања (Упитник о педагошком раду наставника)	МАС Учитељ
01 На почетку семестра упознати смо са литературом.	4,51
02 На почетку семестра упознати смо са планом рада на часовима.	4,48
03 На почетку семестра упознати смо са предиспитним обавезама.	4,50
04 На почетку семестра упознати смо са начином оцењивања.	4,50
05 Наставник поштује договорене начине рада са студентима.	4,55
06 Наставник повезује нове теме са претходно обрађиваним.	4,42
07 Наставник истиче основне принципе и појмове, као и њихове међусобне везе.	4,45
08 Наставник користи конкретне примере да би студентима олакшао разумевање садржаја.	4,43
09 Уколико нешто не разумемо, наставник улаже додатни труд да нам то објасни.	4,41
10 Наставник на различите начине подстиче заинтересованост студената за предмет.	4,35
11 Наставник осмишљава активности и задатке који нас подстичу на размишљање.	4,34
12 Наставник обезбеђује прилику да студенти остваре увид у своје радове и добију повратну информацију.	4,46
13 Наставник омогућава исказивање различитих мишљења у вези са садржајима предмета и начинима рада.	4,39
14 Наставник се обраћа студентима са уважавањем.	4,54
15 ОПШТИ УТИСАК О НАСТАВНИКУ	4,45
УКУПНО:	4,46

Комисија за обезбеђење квалитета организује студентску евалуацију наставе најкасније до краја семестра у коме се настава датих предмета окончава. Студентски парламент може да организује и спроведе сопствену евалуацију наставе и достави своје мишљење и предлоге Комисији и Наставно-научном већу Факултета најкасније до краја текућег семестра. Комисија

за обезбеђење квалитета врши генералну критичку анализу наставног процеса, узимајући у обзир извештаје наставника и сарадника, као и резултате студентске евалуације наставе. Комисија доноси сопствени извештај о спровођењу наставног процеса у коме даје оцену о спровођењу и предлаже Наставно-научном већу мере за побољшање рада (Записници и прилози Комисије за унапређење квалитета). Наставно-научно веће разматра извештај о спровођењу наставног процеса Комисије за обезбеђење квалитета, на првој наредној седници.

У студентској евалуацији наставе учествовали су студенти и свршени студенти студијског програма МАС *Учитељ*. Свршени студенти су високим оценама оценили садржај и квалитет обавезних и изборних предмета, као и садржај и квалитет истраживачке праксе. У анкети студената, учествовали су студенти који су пријављивали испите за јануарски, односно јунски испитни рок. Попуњавање анкета био је услов за пријављивање испита. Анкета је дистрибуирана преко Факултетског информационог система (ФИС) док је учествовање у анкети било потпуно анонимно и није постојала могућност улажења у траг одговорима студената нити добијања других личних података на основу којих би било могуће идентификовати учеснике евалуације. Четири питања у вези са квалитетом наставног предмета понуђена су у оквиру анкете *Упитник за студентску евалуацију квалитета наставног предмета и рада наставника*. Сва питања била су у форми тврдњи са задатком да студенти изразе степен свог слагања или неслагања на петостепеној скали Ликертовог типа. Пружање одговора на ставове Ликертовог типа у анкети је дефинисано као обавезно поље уз могућност пружања одговора „не могу да проценим“.

На основу обједињених резултата Комисија је закључила да су студенти високим оценама оценили квалитет наставних предмета студијског програма МАС *Учитељ* и то:

- процена важности знања и вештина које се стичу на предметима, оцена 4,48
- процена усклађености наставних тема са циљевима предмета, оцена 4,49
- процена корисности литературе за савладавање садржаја предмета, оцена 4,50
- процена адекватности квантификације ЕСПБ бодова према ангажовањима студента у оквиру предмета, оцена 4,44.

Комплетан извештај дат је у прилогу 5.1.

5.1. SWOT анализа

SWOT анализа	
ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Наставници и сарадници Факултета поседују висок степен научно-стручних професионалних компетенција за квалитетно обављање посла +++ Наставници повезују садржаје које предају са послом којим ће се студенти касније бавити +++ Настава на Факултету се остварује у складу са акредитованим наставним програмима +++ Факултет системски прати квалитет наставног процеса и предузима корективне мере +++ Студенти су укључени у организацију	Наставници и сарадници нису довољно ангажовани у припреми студената за самосталан истраживачки рад +++ Слабија примена нових технологија у наставном процесу и иновативних наставних модела ++ Мали број наставника који би били у могућности да свој наставни предмет предају на енглеском језику страним студентима ++

наставних активности и реализацију наставних садржаја, чиме се доприноси интерактивности наставе. +++ Наставне методе су прилагођене захтевима наставних предмета и планираним исходима учења +++ Облици рада са студентима су прилагођени наставним садржајима, могућностима и интересовањима студената +++ Кроз организован самосталан истраживачки рад студената, подстиче се интерактивност у настави између наставника и студената и доприноси се оспособљавању студената за квалитетан трансфер стечених знања у новим ситуацијама +++	
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Организовано деловање наставника и сарадника у правцу унапређивања наставног процеса ради подизања нивоа интерактивности +++ Наставнике и сараднике је могуће даље едуковати за коришћење савремених наставних технологија и примену нових облика и метода рада са студентима, у циљу подизања квалитета наставе и квалитетнијег професионалног оспособљавања студената за будуће занимање +++ Могуће је сарадњу наставника подићи на виши ниво, интердисциплинарним повезивањем наставних садржаја и организацијом заједничких наставних активности, што би допринело да се студенти оспособе за бољи трансфер и примену стечених знања у наставним активностима и у пракси ++ Могуће је остварити сарадњу са научним и стручним институцијама, у циљу реализације истраживачких пројеката, организације предавања за студенте, размене искустава, чиме би се допринело и побољшању квалитета наставе ++ Могућа је финансијска подршка наставницима и сарадницима за публикување радова на СЦИ листама и учешће на међународним скуповима +++	Недовољна спремност, оспособљеност и могућност наставника да примењују различите облике наставног рада са студентима ++ Ангажовање малог броја наставника на пројектима ++

5.2. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

- Анализирати поступак, инструменте и резултате студентске евалуације и самоевалуације рада наставника и сарадника и у складу са тим даље развијати и унапређивати систем за праћење и вредновање квалитета наставног процеса.
- Размотрити индивидуалне потребе наставника и сарадника у односу на њихово даље дидактичко-методичко и стручно усавршавање у одређеним сегментима/областима (коришћење савремених наставних технологија, активно знање страних језика) и планирати реализацију наведених курсева.
- Размотрити могућности примене интердисциплинарног приступа у реализацији појединих програмских садржаја, у циљу оспособљавања студената за трансфер стечених знања у другим областима и примену интегративног приступа у реализацији наставних садржаја.
- Проширити и унапредити сарадњу наставника и сарадника са научним и стручним организацијама (сродни факултети у земљи и региону, Друштво учитеља, Школска управа - основне школе и предшколске установе у округу), ради размене искустава и примера добре праксе, као и њиховог повезивања са теоријским садржајима.
- У односу на евентуалне потешкоће у наставном раду са студентима, планирати облике стручног усавршавања наставника и сарадника или корективне мере за превазилажење проблема и унапређивање наставног процеса.

Показатељи и прилози за стандард 5:

[Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса](#)

[Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе](#)

[Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника](#)

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

За реализацију студијског програма МАС Учитељ, обезбеђено је у потпуности наставно особље са потребним научним, уметничким и стручним квалификацијама. Број наставника у целини одговара потребама студијског програма и покрива све предмете и број часова на тим предметима.

Факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава законских одредби, правила и критеријума Универзитета у Крагујевцу усклађених са критеријумима Националног савета за високо образовање и стандардима за акредитацију, одредби Статута Универзитета и Факултета и прописаних сопствених поступака, правилника и критеријума путем којих при избору оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника. У циљу обезбеђења квалитета посебно се, као обавезујући документ, примењује Правилник о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу. О испуњености услова за избор академска јавност може се информисати увидом у извештаје на интернет страници Факултета (за сараднике) и Универзитета у Крагујевцу (за наставнике). У поступку избора у звање наставника користе се прописани табеларни обрасци који детаљно и прегледно приказују научну, стручну и педагошку компетенцију кандидата, као и њихову ангажованост у широј академској и друштвеној заједници. Ово представља значајан напредак у односу на ранији период, када се у неким рефератима за избор у звање нису видели конкретни подаци који се тичу ових параметара. Коначан избор наставника врши Универзитет у Крагујевцу, у складу са својим овлашћењима. У поступку избора наставника и сарадника вреднују се резултати научноистраживачког рада, ангажовање у развоју и унапређивању наставе, резултати педагошког рада наставника или сарадника и, за наставнике, резултати у обезбеђивању научно-наставног подмлатка.

Евалуација рада наставника и сарадника, поред процедура за избор и реизбор које се обављају периодично на три, односно пет година, спроводи се редовно на крају сваке академске године када чланови катедри подносе извештаје о свом раду у протеклој години шефовима катедри. Сваке године прикупљају се и прате подаци о броју и структури објављених радова на нивоу Катедри, а шефови Катедри подносе извештаје о научноистраживачком и наставном раду наставника и сарадника продеканима. Поменути извештаји саставни су део Годишњег извештаја о раду факултета, а ажурирају се и подаци о напредовању запослених у звањима и њиховој научноистраживачкој продукцији на сајту факултета.

Податке о објављеним радовима наставника и сарадника једном годишње прикупља Комисија за обезбеђење квалитета Факултета, као и продекан за научноистраживачки рад и издавачку делатност у склопу припреме Извештаја о научноистраживачком раду запослених на Факултету. Установљен је и картон наставника у коме се поред података о наставном ангажовању, наводе репрезентативне референце и збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника.

Квалитет педагошког рада наставника и сарадника редовно се проверава и кроз студентску евалуацију, чији резултати имају улогу у поступку за избор у звање. Комисија за обезбеђење квалитета организује анкетање студената на крају јесењег, односно пролећног семестра, а након спроведене евалуације и обраде података сваки наставник и сарадник

обавештава се о својим резултатима и оценама за сваки предмет појединачно. Тамо где су уочени проблеми у неким аспектима педагошког рада, формулишу се и предлажу корективне мере. Опште оцене рада наставника и сарадника, као и оцене које се тичу других аспеката рада Факултета, детаљно се анализирају и пореде са подацима из претходних година на седници Наставно-научног већа. Циљ спровођења анкете је добијање повратних информација у вези са квалитетом педагошког рада наставника и сарадника Факултета. Студенти су попуњавали Упитник за студентску евалуацију рада наставника и Упитник за студентску евалуацију рада сарадника. Сви наставници и сарадници на студијском програму МАС Учитељ оцењени су веома високим оценама.

У складу са тенденцијама савремене европске универзитетске праксе посебна пажња поклања се и развоју младих кадрова. Полазну основу *Програма развоја научноистраживачког подмлатка* чини упознавање младих истраживача са принципима добре научне праксе, селекција и саветовање успешних студената за наставак академског образовања и укључивање младих истраживача у текуће научноистраживачке пројекте. Млади сарадници имају право на стручну и саветодавну подршку у реализацији научних истраживања која врше у оквиру пријављених докторских дисертација, а неопходне инструкције, савете и подршку у области научноистраживачког рада добијају од ментора и руководиоца истраживачких тимова.

У складу са *Правилником о новчаној подршци научним радницима за учешће на научним скуповима и конференцијама* младим сарадницима се пружа подршка у учешћу на научним скуповима, конференцијама, конгресима и различитим облицима стручног и научног усавршавања. Саставни део ових активности је и помоћ сарадницима у аплицирању за различите врсте студијских путовања, размене и мобилности у оквиру програма Еразмус плус, различитих билатералних програма и других видова академске сарадње са образовним институцијама у европском образовном простору. . Факултет подстиче научну и истраживачку активност наставника и сарадника редовним обавештавањем, стављањем на увид обавештења о научним конкурсима, позивима за припрему пројеката и другим активностима које су важне за континуирано усавршавање и развој каријере.

Наставно-научно веће Факултета одобрава плаћено одсуство свим наставницима и сарадницима који учествују на научним скуповима у земљи и иностранству, као и академско одсуство из наставе у периоду предвиђеном законом на захтев наставника и на предлог Катедре у складу са *Правилником о новчаној подршци научним радницима за учешће на научним скуповима и конференцијама*. Усавршавање и специјализација наставника и сарадника омогућени су путем студијских боравака у земљи и иностранству у оквиру заједничких међународних пројеката и билатералних програма.

Факултет је организатор више међународних и националних научних конференција и научно-стручних скупова и на тај начин непосредно стимулише наставнике и сараднике на усавршавање.

Факултет педагошких наука поседује *Центар за иновације и развој курикулума*, као посебну јединицу у оквиру Факултета, који организује посебне стручне скупове за запослене у васпитно-образовним установама. Стручни скупови организовани кроз приказе примера добре праксе настали су из тежње да се унапреде капацитети наставника кроз размену информација и достигнућа наставника чији непосредни васпитно-образовни рад представља пример позитивног искуства у одговарајућој стручној области која је дефинисана темом стручног скупа.

7.1. SWOT анализа

SWOT анализа	
ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Потпуна јавност поступка избора: на нивоу катедри – предлог за расписивање конкурса за избор у звање и на радно место (благовремено) и предлог комисије за писање извештаја; на нивоу Факултета – усвајање предлога за избор наставника и избор сарадника; на нивоу Универзитета – избор наставника. О испуњености услова за избор академска јавност може се информисати увидом у извештаје на интернет страници Факултета и Универзитета Крагујевцу (за наставнике) +++ Потпуна усаглашеност поступка избора наставника и сарадника са законским прописима, критеријумима Националног савета за високо образовање и стандардима за акредитацију +++ Уведена дугорочна селекција, сталне едукације и усавршавања и вредновања педагошких и истраживачких способности наставног и истраживачког подмлатка +++	Недовољан системски надзор, праћење и оцењивање квалитета наставника и сарадника путем картона научног радника ++ Процедура избора у наставничка звања усложнена и захтева значајно више документације него што је до сада био случај + Недовољан број наставника и сарадника укључен у европске програме мобилности +++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Отвореност европског образовног простора за размену наставника и сарадника повећава могућност унапређивања њихових компетенција и квалитета рада +++ Сарадња са универзитетима из других земаља отвара могућност склапања билатералних научних пројеката ++	Вредновање истраживачких способности наставника и сарадника није једноставно спровести због велике разлике у научним областима као и због прописаних услова за напредовања на одређеним научним пољима +++ Упоређивање педагошких способности наставника и сарадника такође није једноставно спровести због велике разлике у предзнањима студената која су везана за одређене предмете +++

7.2. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

- Установити напреднију, јединствену базу података о научноистраживачком раду и другим врстама ангажовања наставника и сарадника која би олакшала прикупљање и коришћење оваквих података у различите сврхе.

- Додатна подршка и подстицај за укључивање наставника и сарадника у педагошке, научноистраживачке и стручне активности.
- Рад на укључивању већег броја наставника и сарадника у европске програме мобилности.

Показатељи и прилози за стандард 7

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Високошколска установа обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама на студијском програму МАС Учитељ. Услови уписа као и мерила за утврђивање редоследа кандидата истакнути су на веб-сајту факултета. На студијски програм МАС *Учитељ* могу се уписати кандидати који су завршили основне академске студије у трајању од осам семестара, остварили најмање 240 ЕСП бодова и стекли стручни назив *Професор разредне наставе*, *Учитељ* или *Дипломирани учитељ*, према одредбама Закона о високом образовању. Такође могу се уписати кандидати са завршеним основним студијама у трајању од осам семестара на учитељском, педагошком или факултету педагошких наука, који имају стечено високо образовање по прописима који су важили до дана ступања на снагу Закона о високом образовању. Упис на студијски програм одређен је бројем расположивих места и местом кандидата на ранг листи. Место на ранг листи утврђује се на основу опште просечне оцено на основним академским студијама и времена студирања на основним академским студијама. Кандидати на сајту факултета имају обавештење о потребној конкурсној документацији. Посебно су истакнути начини рокови за подношење жалбе на утврђени редослед кандидата. Након коначне ранг листе, кандидати подносе сву потребну документацију за упис на студије. Факултет уписује укупно 75 студената, од којих се првих 15 најбоље ранжираних школују са буџета, а остали су самофинансирајући.

Поред веб-сајта, Факултет је установио и друге начине информисања будућих студената о својим програмима и активностима. Факултет редовно учествује на сајмовима образовања (Сајам образовања у Економској-трговинској школи у Пожаревцу, Сајам образовања „Звонце“ и EduFair у Београду, NouFest у Ћуприји), али и посредством телевизије и учествовања у емисијама културно-информативног и забавног карактера (хорска и књижевна секција Факултета) ствара позитиван медијски публицитет.

Сви студенти имају право на подједнако квалитетне услове студија и право на различитост и заштиту од дискриминације. Једнакост и равноправност студената по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикеп и имовинско стање) загарантовани су, као и могућност студирања за студенте са посебним потребама. Права студената на Факултету су регулисана Статутом факултета у делу заштите права студената. Сваке године у складу са афирмативним мерама Министарства просвете омогућен је упис и студентима са одређеним степеном сензорних и моторних дефицита. За ове студенте садржаји појединих студијских предмета и критеријуми оцењивања се прилагођавају.

Са циљем превазилажења различитих проблема и пружања додатне подршке студентима, али и са циљем унапређења способности свих студената да успешно и квалитетно студирају, усавршавају своје потенцијале и напредују у животу, 23. фебруара 2016. почео је са радом *Тим за психолошко-педагошку подршку студентима*.

Студенти Факултета су унапред упознати са обавезом похађања и активног учешћа у настави и *Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту*. Према овом правилнику, наставник је дужан да на почетку наставе упозна студенте са програмом предмета, распоредом

наставе по недељама, облицима активне наставе и предиспитним обавезама, а нарочито начином њиховог вредновања, структуром и садржајем испита, структуром укупног броја поена и начином утврђивања коначне оцене. Обавеза похађања и активног учешћа у настави је посебно наглашена и у програмима предмета који се налазе на сајту Факултета. Оцењивање студената на Факултету се врши према унапред објављеним критеријумима и правилима. Ово је уређено и силабусима предмета кроз спецификоване критеријуме, правила и процедуре оцењивања који су студентима и јавности доступни на сајту Факултета.

Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту описане су процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања. Из акредитационих докумената за сваки предмет на Факултету се може видети који је однос поена који је сваки наставник доделио предиспитним обавезама, а који завршном испиту на свом предмету.

Коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студента регулисано је *Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту*. Затим, на Факултету је на основу одлуке Универзитета у Крагујевцу усвојен *Етички кодекс наставника Универзитета у Крагујевцу* којим се регулише понашање наставника током оцењивања студената - објективност, етичност и коректан однос према студенту. Такође, усвојен је и Правилник о дисциплинској одговорности студената Универзитета у Крагујевцу, на основу кога је установљена дисциплинска комисија првог степена.

Факултет систематично прати и проверава оцене по предметима, као и пролазност студената по предметима, годинама и програмима. Ово је уређено *Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту* према коме су наставници и сарадници дужни да прате, проверавају и анализирају резултате испита на свом предмету, а катедре да разматрају успех студената из предмета који припадају њиховим ужим научним областима и предлажу мере за побољшање система провере знања као и корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању. Резултати праћења студентског успеха по студијским годинама и предметима су укључени у годишњи извештај Деканата о раду факултета. Комисија за обезбеђење квалитета у посебним случајевима одступања у односу на просечну оцenu или пролазност студената доноси и предлаже корективне мере. Факултет сваке године прати и награђује један број изузетно добрих студената што је уређено *Правилником о награђивању студената*.

Факултет омогућава студентима одговарајуће облике студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са законом. Факултет уважава студенте и њихова права и потребе да се организују, делују и учествују у одлучивању у складу са законом. Постоје две релевантне организације студената: Студентска организација и Студентски парламент. На њима су приказане релевантне информације, као што су активности студентске организације и чланови студентског парламента. Такође је доступан и *Правилник о изборима за студентски парламент*.

8.1. SWOT анализа

SWOT анализа	
ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Факултет је активан у информисању будућих и уписаних студената о свим релевантним аспектима њиховог школовања +++ Факултет олакшава студентима успешну припрему за полагање пријемног испита кроз припремну наставу, као и кроз	Не постоји могућност студирања за студенте са посебним потребама (на пример, зграда факултета нема рампу нити лифт који би омогућили приступ и кретање деци и особама са инвалидитетом ++ Пролазност студената није детаљно

пробни пријемни испит +++ Постоје потпуно и детаљно дефинисане процедуре и критеријуми пријема студената, информације о студијама +++ Постоје дефинисане и унапред објављене процедуре и критеријуми оцењивања на сваком наставном предмету и години студија ++ Постоје дефинисане процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања ++ Обезбеђена је слобода студентског организовања кроз Студентски парламент, орган студената Факултета преко кога студенти остварују своја права и штите своје интересе на Факултету ++	анализирана, а нису анализирани ни узроци слабе пролазности и/или ниских оцена на појединим предметима. Услед тога нису установљене ни корективне мере и стандардизоване процедуре у случају неправилности у дистрибуцији оцена (превише ниских или високих) или мера за повећање пролазности по предметима и годинама ++ Прелазак свршених студената у свет рада и квалитет њиховог рада у школама је тешко контролисати, поред осталог и због мале стопе запошљавања свршених студената, иако је то најадекватнија мера квалитета њихових студија ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Уређеност критеријума, прописа, стандарда и поступака за рад у делатности високог образовања у Србији; ++ Студенти се подстичу на ваннаставне активности које су усклађене са циљевима студијског програма и стратегијом обезбеђења и унапређења квалитета студија (фолклор, дан науке, филмска секција, оркестар...) ++ Израда Упутства за вредновање и оцењивање рада студената Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу и јединствене евиденционе листе за вредновање рада студената +++	Недовољан улазни квалитет потенцијалних студената изазван лошим положајем просветних радника и великим бројем незапослених учитеља, односно малом вероватноћом запошљавања +++

8.2. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8

- Утицати на развој друштвене свести о важности, месту и значају учитељске професије;
- Стално подизати ниво уписаних студената, односно привлачења најбољих кандидата из средњих школа у Србији за упис на студијске програме, промоцијом студијских програма и њихових исхода учења, могућностима стицања знања, вештина, истраживачког потенцијала и компетенција за запошљавање, могућностима интернационализације у облику размене;
- Спровести анализу пролазности студената по предметима; дефинисати критеријуме доброг оцењивања, установити узроке слабе пролазности или одступања у дистрибуцији оцена, дефинисати и применити корективне мере;

- Размотрити начине и добре праксе у свету како би кандидати са сензорним или моторним хендикепом, односно инвалидитетом, могли да се уписују и похађају наставу на Факултету, а у складу са Законом о високом образовању;
- Прилагодити приступ згради факултета особама са инвалидитетом изградњом рампе на улазу у зграду, прилагодити и омогућити студирање и квалитет студија особама са сметњама и инвалидитетом;
- За процену квалитета студија на Факултету, потребно је пратити свршене студенте у свету рада, тј. каква је процена квалитета њиховог рада од стране послодавца.

Показатељи и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

Општим актима Факултета утврђени су стандарди квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса на Факултету, као и мере и поступци за праћење и унапређивање њиховог квалитета.

Стандарди који се односе на квалитет уџбеника и литературе дефинисани су *Правилником о уџбеницима* (Прилог 9.1) и *Правилником о издавачкој делатности Факултета*.

Правилником о уџбеницима утврђени су стандарди квалитета и поступци за обезбеђење квалитета уџбеника и друге наставне и испитне литературе која се користи у процесу образовања на свим нивоима студија на Факултету. Правилником је одређено: 1) да је основни или предметни уџбеник основно и обавезно наставно средство које обухвата садржај наставног предмета утврђен студијским програмом; 2) да су помоћни уџбеници: практикуми, приручници, хрестоматије, збирке задатака и др; 3) да скрипта, као ауторизована предавања, имају привремени карактер до издавања уџбеника; 4) да студенти у току студија користе научне и стручне публикације и периодику (монографије, резултате истраживања, зборнике, часописе и др.); 5) да сва наставна литература у погледу квалитета, садржаја и обима мора да одговара циљевима студијског програма и програму предмета на који се односи.

Факултет је дужан да за сваки наставни предмет обезбеди одговарајуће уџбенике и другу наставну и испитну литературу у потребној количини и на време (најкасније месец дана пре почетка школске године).

Правилником о уџбеницима утврђено је да Факултет обезбеђује уџбенике и другу литературу у броју који је сразмеран броју студената који их користе и да је најмање десет примерака сваког уџбеника доступно студентима у библиотеци Факултета, а да се набавка уџбеника обезбеђује преко скриптарнице Факултета. Такође, Факултет обезбеђује уџбенике и другу наставну литературу у оквиру своје издавачке делатности када су аутори наставници и сарадници Факултета.

Правилником су утврђени стандарди квалитета уџбеника на Факултету, као и начини контроле њиховог квалитета, односно садржаја, дидактичке обраде и техничке припремљености.

Наставно-научно веће, на предлог матичне катедре, утврђује постојање потребе за новим уџбеницима и новим издањима, као и потребе за изменама и допунама постојећих уџбеника.

Правилником је регулисано да Факултет периодично анкетира студенте у циљу утврђивања квалитета уџбеника и друге наставне литературе. Контрола квалитета обухвата вредновање садржине, структуре, стила, разумљивости, као и поштовање правила о обавезној литератури од стране наставника и оцењује се оценама од 1 до 5. Студенти се о квалитету уџбеника изјашњавају попуњавањем анкетног упитника, а анкетирање спроводи Комисија за обезбеђење квалитета.

Студентско вредновање корисности литературе у савладавању садржаја предмета, на студијском програму МАС Учитељ оцењено је одличном оценом 4,50. Евалуација обухвата школску 2018/19. годину.

Библиотека Факултета је Решењем Универзитетске библиотеке *Светозар Марковић* 22.5.1995. године уписана у Регистар библиотека, а њен рад и организација уређени су

Правилником о раду библиотеке и Правилником о систематизацији радних места, у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности (Сл. гласник 52/11), Упутством о начину рада библиотеке са корисницима, као и другим нормативима из ове области.

Библиотека својим радом, обимом књижевног фонда и информатичком опремом обезбеђује подршку наставном и научноистраживачком раду Факултета. Опремљена је фондом који задовољава потребе студијских програма, односно снабдевена потребним уџбеницима, часописима и богатом збирком референтне литературе (енциклопедије, речници, приручници и сл.) за извођење наставе.

Библиотечки фондови доступни су свим студентима, наставном и ненаставном особљу Факултета, као и другим корисницима путем међубиблиотечке размене. На почетку прве године студија продекан за наставу и студенска питања обавештава студенте о начину рада библиотеке.

Библиотека располаже фондом од 43511 библиотечких јединица (10 докторских дисертација, 18 магистарских теза, 263 мастер рада, 14 специјалистичких радова, 3479 дипломских радова и низ фотографија, картографских карата и некњижне грађе). Осим уношења нових наслова у електронски каталог и даље траје унос мање актуелног старог књижног фонда. Део фонда чине и сви дипломски радови, такође унети у електронску базу Cobiss+, тако да је приступ корисницима олакшан. Повећавање броја публикација и увећање књижног фонда у складу са потребама студената, наставника и сарадника Факултета, врши се куповином нових књига, часописа и уџбеника из различитих научних области из буџета Факултета, донацијама и међубиблиотечком разменом са библиотекама сродних факултета. Факултет је предузео активности на обогаћивању књижног фонда и страном литературом. У вези са тим, започета је крајем 2018. године размена публикација са Конгресном библиотеком у Вашингтону. Наставницима је омогућен приступ Kobson и Ebsco базама. Библиотека има добро опремљену читаоницу, комплетно реновирану 2017. године, са 50 седишта. Осим основне делатности, библиотека се бави и културно-образовним делатностима, као што су: изложбе књига, обележавање значајних јубилеја, промоције нових књига, организовање литерарних састанака, предавања и других облика културног деловања.

Комплетан процес рада у библиотеци је аутоматизован. Библиотека Факултета је пуноправни члан библиотечко-информационог система COBISS.SR. Са формирањем електронског каталога књига се почело 2006, а са COBISS позајмицом 2011. године.

До наслова који се не могу купити долази се међубиблиотечком позајмицом. Годишње се у оквиру међубиблиотечке размене позајми око 300 књига потребних за наставни и научноистраживачки рад. Такође, библиотека Факултета позајми другим библиотекама око 70 наслова годишње.

Домаћи и страни часописи доступни су у електронском облику преко сервиса Kobson. Стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета утврђено је да се квалитет библиотечких ресурса обезбеђује редовном контролом квалитета рада Библиотеке, сталним богаћењем библиотечког фонда, развојем библиотечке делатности и иновирањем библиотечког пословања имплементацијом нових технологија.

Богаћење библиотечког фонда врши се у складу са захтевима наставног процеса и научноистраживачког рада, као и интересовањима студената и професора Факултета.

Структуру и обим књижног фонда и учила критички процењују наставници према програмима својих курсева и предлажу набавку. Набавка друге опреме предлаже се у оквиру годишњег плана набавки који, на предлог Наставно-научног већа, усваја Савет Факултета. Набавка опреме, литературе и других учила на пројектима на којима Факултет учествује одвија се према предлозима наставника и сарадника, уважавајући лимит буџета и приоритете које утврде катедре, односно Наставно-научно веће. Обнављање фонда врши се више пута у току године, како из сопствених средстава факултета, тако и из средстава предвиђених пројектима и програмима.

Сваке године Финансијским планом Факултета утврђује се потребна висина средстава за развој библиотечког фонда и библиотечких ресурса.

Набавну политику воде декан Факултета, продекан за научноистраживачки рад и издавачку делатност и остали наставници и сарадници у сарадњи са библиотекарима.

Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, издавање књига и читаоница (са 50 седишта), повезане су и смештене у приземљу Факултета на простору од око 200 m². На тај начин библиотека студентима, наставном и ненаставном особљу пружа адекватне услове за рад. Студенти се систематски упознају са начином рада библиотеке и обучавају за претраживање базе COBISS.SR (у којој је више од 180 библиотека Србије). Библиотечки фонд и простор доступни су корисницима 12 часова радним данима, као и суботом и недељом. Корисници добијају од библиотекара и стручну помоћ у проналажењу свих потребних информација и издања.

Поред прикупљања, чувања и давања на коришћење библиотечко-информационе грађе, библиотека се бави културно-образовним делатностима, као што су: изложбе књига, обележавање значајних јубилеја, организовање књижевних вечери, предавања, радионица и промоције сопствених издања.

Број лица ангажованих у раду Библиотеке као и њихова стручна спрема, дефинисани су *Правилником о систематизацији радних места* и *Правилником о раду библиотеке*, а усклађени су са националним стандардима.

На пословима и радним задацима библиотекара раде три дипломирана библиотекара (висока стручна спрема, положен стручни испит из области библиотекарства, обученост за рад у систему COBISS, претраживање база Kobson и Ebsco). Особље је компетентно за послове које обавља и показује мотивисаност за рад и спремност за стручно усавршавање.

Квалитет уџбеника и других учила процењује се у складу са стандардима, на начин и по поступку утврђеним *Правилником о уџбеницима*. Поред тога, периодичним анкетаирањем студената обезбеђују се сазнања о мишљењу студената и њиховим искуствима везаним за доступност уџбеника и литературе која представљају основу за утврђивање мера за унапређење квалитета.

На редовним студентским евалуацијама рада Факултета опремљеност библиотеке и рад библиотекара по правилу бивају оцењени највишим оценама. Факултет у великој мери задовољава стандард 9 када је у питању квалитет библиотечких ресурса, али проблем представља недостатак простора за квалитетно смештање књижног фонда. Библиотека Факултета има фонд од близу 40.000 књига, а поред уџбеничке и помоћне литературе има и ретке примерке књига старих преко 100 година. Обнављање фонда врши се више пута у току године, како из сопствених средстава Факултета, тако и из средстава предвиђених пројектима и програмима.

Организација, статус и рад Службе информационих технологија Факултета уређени су *Статутом Факултета*, *Правилником о организацији и систематизацији радних места* и *Стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета*.

Служба је задужена да обезбеди квалитетно функционисање локалне рачуарске мреже, која је део академске мреже Србије, као и целокупне електронске опреме која се користи у наставним, научним и стручним активностима Факултета.

У Служби информационих технологија запослена су два администратора мреже. Служба је опремљена савременим уређајима и брине о функционисању рачуарске и електронске опреме на Факултету. Комплетна листа рачуарске и компјутерске опреме дата је у табели 9.2.

Поред амфитеатра и 15 учионица, који су опремљени компјутерима и видео-пројекторима, у надлежности службе је и *Центар за учење* који је опремљен са 23 рачунара и

у коме је студентима обезбеђен стални приступ интернету. Просторије центра за учење смештене су у одговарајућем делу зграде и на простору довољне површине, тако да су корисницима омогућени оптимални услови за рад. Компетентност и мотивисаност особља за подршку у центру за учење континуирано се прати; особљу се омогућује стручно усавршавање и напредовање. *Центар за учење* доступан је свим студентима, наставном и ненаставном особљу Факултета 12 сати дневно.

Служба информационих технологија задужена је за: 1) администрирање локалне мреже, администрирање, ажурирање и дизајн интернет презентације Факултета; 2) текуће одржавање софтверских и хардверских ресурса; 3) праћење развоја информационих и комуникационих технологија, закона и стандарда; 4) дефинисање поступка за припрему, контролу, одобравање и објављивање података на веб-страницама Факултета; 5) развој нових сервиса (администрација, испитне активности, развој и имплементација наставничких и студентских форума и друго); 6) унапређење постојећих софтверских и хардверских решења; 7) вођење адекватне политике набавке нове рачунарске и комуникационе опреме, као и лиценцираних софтверских пакета за потребе наставе и научноистраживачког рада.

Запослени у Служби информационих технологија пружају помоћ наставницима, сарадницима и студентима у налажењу научних и стручних информација о рачунарском хардверу и софтверу и у решавању проблема са заштитом од неовлашћеног приступа подацима и софтверским ресурсима.

Служба информационих технологија примењује у свом раду савремена светска и домаћа решења, стандарде и правила за коришћење информационих и комуникационих технологија. Факултет финансијским планом годишње утврђује висину средстава намењених развоју службе и унапређењу локалне мреже.

Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета утврђено је да се квалитет рада Службе информационих технологија остварује редовном контролом рада, побољшањем квалитета хардверских и софтверских ресурса, редовним праћењем развоја информационих и комуникационих технологија, иновирањем пословања и имплементацијом нових информационих и комуникационих технологија. Праћење квалитета рада Рачунарско-информационе службе укључује, осим анализа извештаја саме службе и њених корисника, периодично анкетање студената путем анонимне анкете, која чини део студентске евалуације рада Факултета. У студентским анкетама, једна група питања односи се на рад Рачунарско-информационе службе, квалитет рада локалне мреже и расположивост и доступност њених сервиса, као и професионалност и коректност особља службе.

Резултати претходне анализе указују да Факултет у великој мери задовољава Стандард 9. Факултет има низ правилника и општих аката који чине институционални оквир за праћење, евалуацију и унапређење квалитета литературе и уџбеника. Поред овога, евидентно је да набавком и/или објављивањем уџбеничке и друге литературе Факултет обезбеђује студентима наставни материјал предвиђен силабусима предмета на свим студијским програмима у довољној количини и на време. Факултет обезбеђује и остала наставна средства, која се углавном користе на пракси, а која студенти дуже од администратора мреже или предметних наставника.

Факултет у великој мери задовољава стандард 9 и када је у питању квалитет информатичких ресурса. Студентима су на располагању две учионице са 23 рачунара, више учионица са 5 до 10 рачунара (учионица за језике, учионица за математику), као и интерна радио-станица за припрему материјала за истраживачки рад. Студентима је од 8 до 20 часова на располагању центар за учење који има 23 рачунара и електронску таблу. *Центар за учење* је у непосредној близини библиотеке, што студентима олакшава рад. Неколико рачунара распоређено је по холовима Факултета, а сви рачунари су умрежени и имају сталну интернет конекцију. Студентима је на располагању 15 лаптоп рачунара и 15 пројектора за часове и активности које држе на пракси. За припрему материјала за праксу студенти користе штампаче (колор и црно-беле), графоскопе, расположиве копијер апарате, апарате за

репродуковање музике и осталу опрему у кабинетима за одговарајуће методике.

9.1. SWOT анализа

SWOT анализа	
ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Стручан библиотечки кадар који студентима и запосленима пружа одговарајуће библиотечке услуге и који континуирано унапређују своје знање +++ Добра структура библиотечког фонда +++ Солидна покривеност предмета уџбеничким материјалом +++ Усвојена акта везана за квалитет уџбеника и рада библиотеке +++ Реновирана читаоница отворена за кориснике сваког дана од 8 до 20 часова +++ Развијена међубиблиотечка сарадња +++ Доступност информатичких ресурса којима се обезбеђује комуникација са међународном и домаћом литературом +++ Обезбеђени потребни информатички ресурси +++	Недостатак простора за квалитетно смештање библиотечког фонда ++ Ограничена средства која стоје на располагању Факултету за потребе набавке нових књига ++ Ограничена средства која стоје на располагању Факултету за потребе набавке нове информатичке опреме ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Могуће је даље развијати библиотечке и информатичке ресурсе на начин који је дао добре резултате у протеклом периоду +++	У условима смањеног прилива средстава мере штедње ће нужно утицати на могућности набавке нових књига ++

9.2. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

- Перманентно радити на побољшању квалитета библиотечких и информатичких ресурса (набавка уџбеника, приручника, научне и стручне литературе, софтвера и рачунара).

Показатељи и прилози за стандард 9:

[Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи](#)

[Табела 9.2. Попис информатичких ресурса](#)

[Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима](#)

[Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи \(са редним бројевима\)](#)

[Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи](#)

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Органе Факултета чине: орган управљања, орган пословођења и стручни органи. Органи управљања и органи пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању високошколском установом су утврђени Статутом и правилницима високошколске установе, у складу са законом. Орган управљања чини Савет Факултета, а орган пословођења Декан факултета. Надлежности Савета и послови које обавља дефинисани су *Статутом Факултета*, а начин рада Савета, начин доношења одлука и обављања послова регулисан је *Пословником о раду Савета Факултета*.

Савет решава питања која су од битног значаја за живот, рад и даљи развој Факултета, а која произлазе из *Закона о високом образовању* и *Статута Факултета*. Разматра извештај о раду Факултета за протеклу школску годину и доноси годишњи програм рада за текућу школску годину; усклађује постојеће и доноси нове опште акте из своје надлежности у складу са *Законом о високом образовању* и *Статутом Факултета*; разматра извештај о пословању и завршни рачун за претходну годину; доноси финансијски план Факултета; одлучује о висини школарине за текућу школску годину; утврђује стратегију обезбеђења квалитета на предлог декана; јача сарадњу са локалном самоуправом и др.

Орган пословођења Факултетом је *декан*. Услови за избор декана утврђени су *Законом*, а начин и поступак избора и његове надлежности *Статутом Факултета*, у складу са законом. Декан представља и заступа Факултет и руководи његовим радом. Руководиће обухвата планирање, организовање, вођење, праћење, евалуацију, унапређивање и контролу рада Факултета. Послови руковођења обављају се у границама овлашћења, законито и благовремено. Декан је одговоран за законитост рада Факултета, функционисање система управљања квалитетом, спровођење утврђених стандарда квалитета у свим областима рада. Декану у раду помажу продекани чије су надлежности утврђене *Статутом Факултета*. Ради разматрања питања из делокруга рада Факултета и заузимања ставова о њима, декан Факултета образује Колегијум. Састав Колегијума утврђен је *Статутом Факултета*. Декан, продекани и лица са извршном одговорношћу своју опредељеност за успостављање и примену и стално унапређивање система управљања квалитетом испољавају кроз јасно утврђену политику развоја, утврђивање мерљивих циљева и индикатора њиховог остваривања, стално периодично испитивање система обезбеђења квалитета ради повећања ефикасности и ефикасности. Факултет има три продекана: 1) продекана за наставу и студентска питања, 2) продекана за научноистраживачки рад и издавачку делатност и 3) продекана за финансије.

Структура, организационе јединице, делокруг рада, њихова координација и контрола су утврђени општим актом високошколске установе, у складу са *Законом*. Факултет има: орган управљања (Савет Факултета), орган пословођења (декан Факултета), стручне органе (Наставно-научно веће, катедре и Студентски парламент – орган студената Факултета преко кога студенти остварују своја права и штите своје интересе на Факултету).

Ненаставну јединицу – Секретаријат чине: Служба за опште и правне послове, Служба за студентска и наставна питања, Библиотека, Служба за финансијска и материјална питања, Служба информационих технологија и Служба за техничке послове. Факултет има и

малопродајно место намењено продаји публикација чији је издавач Факултет, као и публикација других издавача, које су у функцији остваривања образовне, научне и стручне делатности. Организација и рад ненаставне јединице ближе се уређује општим актом о систематизацији послова.

Квалитет управљања и квалитет ненаставне подршке обезбеђују се: систематским праћењем, контролом и извештавањем о њиховом раду; предузимањем подстицајних и корективних мера према запосленима; оцењивањем квалитета рада органа и служби Факултета и унапређивањем професионалних компетенција запослених ван наставе.

Факултет систематски прати и придржава се општих аката којима су регулисане основне надлежности, поступак и начин рада органа пословођења, органа управљања, студентског парламента и стручних служби. Доступна је структура организационих јединица високошколске установе, као и делатност стручних служби кроз које се остварује ненаставна подршка. Спровode се редовне периодичне евалуације процене квалитета рада органа управљања и рада стручних служби и по потреби доноси предлог мера за унапређење квалитета њиховог рада.

Важан инструмент праћења квалитета у области овог стандарда је и перцепција студената о квалитету управљања и ненаставне подршке. Факултет редовно, сваке године, обавља студентску евалуацију рада факултета. Укупни резултати и анализа евалуације квалитета рада органа управљања и рада стручних служби дата је у Прилогу 10.2.

Факултет је организовао обуку за рад запослених у Служби за студентска и наставна питања на електронском систему за онлајн пријављивање испита - ФИС (Факултетски информациони систем). Поменути систем омогућава лакше пријављивање испита, транспарентност у раду и бољу контролу плаћања такси и накнада. Обука је организована у сарадњи са Електротехничким факултетом у Београду чији су сарадници аутори поменутог софтвера.

Факултет обезбеђује запосленима радно окружење које је подстицајно за њихов рад. Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се општим актом високошколске установе и доступни су јавности. Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и јавности.

Анкета обављена током јануара 2019. године, *Евалуација квалитета рада управљачког и ненаставног особља*, омогућила је Комисији за обезбеђење квалитета да сагледа предлоге запослених за унапређење квалитета рада управљачког и ненаставног особља и предложи препоруке, тј. мере за унапређење рада Факултета. Анкетом су били обухваћени сви запослени у својству наставног и ненаставног особља.

Учесницима анкете понуђен је низ тврдњи са задатком да за сваку појединачну тврдњу изразе степен свог слагања или неслагања на петостепеној скали Ликертовог типа. Пружање одговора дефинисано је као обавезно поље уз могућност пружања одговора „не могу да проценим“. Последња два питања отвореног типа пружала су могућност учесницима анкете да унесу одговоре на питања шта посебно похваљују, а шта би требало променити када је у питању рад ненаставних служби и управљање Факултетом. Сумарни резултати анкете дати су табели.

Табела 3. Резултати анкете о раду управљачког и ненаставног особља од стране запослених

	Statistics							
	N							
	Valid	Missing	Mean	Median	Mode	Std. Deviation	Min.	Max.
1. Ефикасност, систематичност и одговорност управе	65	4	4.05	4.00	5.00	1.07	1.00	5.00
2. Отвореност управе за предлоге побољшања квалитета	69	0	4.19	5.00	5.00	1.07	1.00	5.00
3. Стални рад управе на побољшању услова рада	69	0	4.26	5.00	5.00	.95	1.00	5.00
4. Рад декана	67	2	4.34	5.00	5.00	.93	1.00	5.00
5. Рад продекана за наставу и студентска питања	61	8	4.21	5.00	5.00	.97	2.00	5.00
6. Рад продекана за научноистражчки рад и издавачку делатност	63	6	4.70	5.00	5.00	.61	2.00	5.00
7. Рад продекана за финансије	61	8	4.08	4.00	5.00	1.00	1.00	5.00
8. Рад Секретара	64	5	3.87	4.00	5.00	1.08	1.00	5.00
9. Рад Савета	54	15	4.05	4.00	5.00	1.17	1.00	5.00
10. Рад НН већа	35	0	4.06	4.00	5.00	1.14	1.00	5.00
11. Могућност професионалног усавршавања за ненаставно особље	30	4	4.03	4.50	5.00	1.30	1.00	5.00
12. Рад "Еразмус" координатора	50	19	4.50	5.00	5.00	.97	1.00	5.00
13. Рад ЦИРК-а	26	9	4.38	5.00	5.00	.80	2.00	5.00
14. Рад Центра за издавачку делатност	32	3	4.34	5.00	5.00	.83	2.00	5.00
15. Задовољство радом катедре	35	0	4.46	5.00	5.00	.95	1.00	5.00
16. Задовољство радом сопствене службе	33	1	4.33	5.00	5.00	.99	1.00	5.00
17. Задовољство радом шефа сопствене катедре	35	0	4.57	5.00	5.00	.88	1.00	5.00
18. Задовољство радом руководиоца сопствене службе	33	1	4.30	5.00	5.00	1.21	1.00	5.00
19. Задовољство радом запослених у Служби за опште и правне послове	66	3	3.80	4.00	5.00	1.30	1.00	5.00
20. Ефикасност Службе за студентска и наставна питања	66	3	4.39	5.00	5.00	.80	2.00	5.00
21. Рад запослених у ИТ служби	67	2	4.69	5.00	5.00	.50	3.00	5.00
22. Рад запослених у Служби за финансијска и материјална питања	67	2	4.37	5.00	5.00	.87	1.00	5.00
23. Снабдевеност библиотеке литературом за наставни и научни рад	34	1	4.32	4.50	5.00	.81	2.00	5.00
24. Рад запослених у библиотеци	65	4	4.85	5.00	5.00	.40	3.00	5.00
25. Рад ПР и дизајн тима	34	1	3.68	4.00	5.00	1.27	1.00	5.00
26. Рад Скриптарнице	19	16	4.21	5.00	5.00	1.13	1.00	5.00
27. Рад Службе за техничке послове	66	3	3.89	4.00	5.00	1.30	1.00	5.00
28. Доступност техничког особља	68	1	3.95	4.00	5.00	1.19	1.00	5.00
29. Рад руководиоца студ. програма	16	19	3.81	4.00	5.00	1.33	1.00	5.00
30. Рад Комисије за обезбеђење квалитета	51	18	4.33	5.00	5.00	.89	2.00	5.00
31. Рад Комисије за обезбеђење квалитета докторских студија	18	17	4.00	5.00	5.00	1.41	1.00	5.00
32. Рад Већа докторских студија	17	18	3.94	5.00	5.00	1.34	1.00	5.00
33. Укупно задовољство управљачким особљем	69	0	4.16	4.00	5.00	.96	1.00	5.00
34. Укупно задовољство ненаставним особљем	69	0	4.20	4.00	5.00	.76	3.00	5.00
35. Оцена колегијалности	69	0	3.74	4.00	4.00	1.11	1.00	5.00

Запослени Факултета оценили су високим просечним оценама ефикасност, систематичност и одговорност управе ($M=4.05$), отвореност управе за предлоге побољшања квалитета ($M=4.19$) као и стални рад управе на побољшању услова рада ($M=4.26$). Рад декана

и свих продекана оцењени су високим појединачним оценама у распону од $M=4.08$ до $M=4.70$, што је и потврђено оценом укупног задовољства управљачким особљем ($M=4.16$).

Рад свих ненаставних служби Факултета оцењен је просечним оценама већим од 4, осим рада Службе за опште и правне послове чији рад запослени Факултета оцењују незнатно нижом просечном оценом ($M=3.80$).

Просечном оценом нижом од 4 оцењен је рад секретара Факултета ($M=3.80$), рад ПР и дизајн тима ($M=3.68$), рад Службе за техничке послове ($M=3.89$), доступност техничког особља ($M=3.95$), рад руководиоца студијских програма ($M=3.81$) и рад Већа докторских студија ($M=3.94$).

Резултати су показали да наставно особље колегијалност оцењује вишом оценом ($M=4.03$, $n=35$) у односу на ненаставно особље ($M=3.44$, $n=34$). Обједињена просечна оцена колегијалности на Факултету износи $M=3.74$, $n=69$. Опсежнијим истраживањем ваљало би проверити узроке ниже оценом колегијалности и могућности унапређења колегијалности на Факултету.

Комплетан извештај о обављеној евалуацији дат је у прилогу 10.3.

Високошколска установа обезбеђује довољан број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију.

Установа обезбеђује управљачком и ненаставном особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану.

10.1. SWOT анализа

SWOT анализа	
ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Јасно дефинисане надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа +++ Прецизиране организационе структуре, праћење и оцењивање квалитета управљања установом, рад стручних служби и ненаставног особља, оцењивање, услови за напредовање ненаставног особља ++ Постоји транспарентност информација о раду стручних служби и органа управљања и могућности усавршавања и образовања ненаставног особља ++ Усклађен број ненаставних радника и њихове врсте и степена образовања у складу са националним и међународним стандардима ++ Организација Факултета примерена је карактеру и врсти делатности и усклађена је са потребама рада Факултета +++ Квалитет управљања и квалитет ненаставне подршке обезбеђује се утврђивањем надлежности и	Недовољна заинтересованост студената за рад управљачког и ненаставног особља ++ Недовољно прецизно дефинисани услови за напредовање ненаставног особља ++ Поједине службе су претерано оптерећене, нарочито у периоду припреме и реализације уметничких, стручних и научних пројеката на Факултету, као и у време пријемних испита ++ Због све већег обима текућих послова који се морају завршити у прописаном законском року, постоји недостатак времена за квалитетно стручно усавршавање у смислу одлазака на стручна саветовања и праћење различите стручне литературе која обогаћује и доприноси већој стручности запослених ++

одговорности органа управљања и стручних служби, те континуираним праћењем и провером њиховог рада +++ Надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа су прецизно дефинисане +++ Отвореност за промене и иницирање иновација ++	
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Едукација чланова органа управљања Факултетом о управљању маркетиншким ресурсима ++ Могућности ширег сагледавања проблема са аспекта координације рада стручних служби и органа управљања ++ Даље и перманентно образовање и усавршавање система управљања и управљачког и ненаставног особља Факултета ++ У периодима повећаног обима посла (пријемни испити, припрема и реализација уметничких и научних пројеката...) укључити и ангажовати додатне стручне раднике у ненастави ++ Доступност ЕУ фондова и пројеката за унапређење административних капацитета у високошколском образовању +++ Дефинисање јасних и транспарентних санкција и спровођење истих за неизвршење дужности дефинисане надлежностима ++ Стална доградња организационе структуре користећи добра и лоша искуства из праксе ++	Непознавање карактеристика наставног процеса у целини од стране стручних служби које на неки начин утичу на његово планирање ++ Парцијално решавање проблема који се појављују у организацији рада стручних служби + Неповољна економска ситуација у земљи и опадајући тренд уписаних студената, односно потенцијални недостатак системске финансијске подршке која се може дугорочно планирати + Повећан обим послова услед проширивања активности и програма на Факултету +

10.2. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

- Доследна примена мера и препорука коју сваке године, на основу резултата студентске евалуације рада установе, доноси Комисија за обезбеђење квалитета.
- Неопходно је стално стручно усавршавање наставника, али и ненаставног особља у областима њиховог директног рада, информационо-комуникационих технологија, страних језика, вештина менаџмента и др.

Показатељи и прилози за стандард 10:

Табела 10.1. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Прилог 10.3. Евалуација квалитета рада управљачког и ненаставног особља

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу поседује инфраструктуру потребну за имплементацију циљева према стратешким плановима. Величина, доступност, квалитет простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе. У складу са бројем студената, наставника, сарадника и ненаставног особља, Факултет располаже одговарајућим простором и опремом. У учионичком простору обезбеђена су места за све студенте. Факултет обезбеђује адекватност простора у урбанистичком, техничко-технолошком, хигијенском и наменском погледу. Објекти имају грађевинску и употребну дозволу и испуњавају здравствене и сигурносне стандарде. У Табели 11.1 је представљена укупна нето површина свих приказаних просторија у згради која износи 5746,37 m².

Факултет обезбеђује 5,18 m²/по студенту, што је довољно за несметано обављање рада. У том смислу, обезбеђује се одвијање наставе и других облика рада у просторијама адекватног типа: амфитеатар, учионице, лабораторије, атељеи, спортска сала, позоришна сала, библиотека, читаоница, центар за учење. За потребе рада Студентске организације и Студентског парламента, Факултет обезбеђује одговарајући простор.

Настава у пољским учионицама одвија се уз коришћење покретне табле. Пољске учионице задовољавају стандарде рада на отвореном простору (полукружни распоред седења, заштићеност од директне сунчеве светлости, стабилне и квалитетне клупе, уређено зеленило у непосредној околини, а за наставу природних наука и њихових методика, обележени су називи и карактеристике биљних врста на видљивим таблама).

Број места у пољским учионицама не улази у квадратуру предвиђену стандардима. Исто се односи и на спољне спортске терене на којима се, поред спортске сале, одвија настава Физичког васпитања и Методике наставе физичког васпитања.

Простор читаонице одговара броју студената, а простор Центра за учење омогућава неометан индивидуални рад, непрестану интернет везу, као и непосредну доступност библиотеке и читаонице.

Методичка настава и пракса одвијају се у основним школама-вежбаоницама, предшколским и домским установама.

О испуњености предвиђених стандарда стара се Декан са Колегијумом, као и свака катедра појединачно за услове рада на студијским предметима који јој припадају. Факултет непрестано усклађује своје просторне капацитете и опремљеност, како у погледу количине, квалитета, савремености и адекватности опреме, средстава и материјала, тако и према потребама наставног процеса и броју студената. Факултет континуирано прати ниво опремљености, структуру и начин примене опреме на сродним факултетима у развијеним европским земљама и настоји да своју опремљеност усагласи са европским стандардима.

Квалитетно извођење наставе на свим нивоима студија захтева адекватну опремљеност Факултета која подразумева:

- информационо-комуникациону опрему, технику и средства (рачунаре, штампаче, мултифункционални уређај за штампање, скенере, фотокопир машине, уређаје за репродукцију музике, паметне табле и фото опрему);
- интернет конекцију, приступ Кобсон мрежи, видео-конференцијску опрему, документ камере, интерактивне табле;

- опремљеност простора таблама, магнетним таблама, маркерима и осталом специфичном опремом;
- опремљеност атељеа сликама, бојама, штафелајима (пољским и стоним), графичком пресом;
- опрему методичко-дидактичког типа (музичке инструменте, сетове музичког инструментарија, спортске реквизите, дидактичке моделе, лаптоп рачунаре, бим пројекторе, лабораторијску опрему за наставу у млађим разредима основне школе, микроскоп, стереомикроскоп, образовне софтвере итд).

У Табели 11.1 дат је податак о односу простора према укупном броју акредитованих студената на установи на свим студијским програмима и свим годинама студија. За укупно 1109 студената на три нивоа студија, применом формуле утврђене стандардима за акредитацију, као и додатним упутствима за примену стандарда, простор Факултета износи 5,18 m²/по студенту, чиме је стандард за акредитацију у потпуности испуњен.

За потребе наставе на располагању је укупно 12 учионица (501 место), 5 слушаоница (укупно 509 места), један амфитеатар (264 места), фискултурна сала, позориште – вежбаоница (290 места), четири лабораторије (171 место), библиотека са пријемном просторијом (4 места), читаоница (40 места), центар за учење (24 места) и скриптарница (2 места).

Наставно особље користи посебне кабинете за своје потребе. Факултет поседује укупно 22 кабинета и салу за седнице (укупно 175 места) што је у складу са бројем наставника и њиховим потребама.

За потребе административних јединица и Студентске службе, Факултет обезбеђује девет просторија (27 места) адекватно опремљених техничком опремом као и друге просторије намењене запосленима (портирницу, просторије помоћног особља, две радионице и две котларнице).

Факултет у свом саставу поседује више просторија које су опремљене савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућују лакши и ефикаснији рад. *Центар за учење* опремљен је довољним бројем рачунара (више од 20), једним штампачем и једном интерактивном таблом. Информатички кабинет опремљен је са 20 рачунара, штампачем, видео камерама, лаптоп рачунарима, једним бим пројектором, платном за пројектовање и скенером. Језичка лабораторија поседује фотокопир апарат, ЦД плејер, више рачунара са слушалицама за наставу језика у мањим групама, више дигиталних диктафона, камеру, црно беле штампаче, колор штампач, два лаптоп рачунара, скенер, један графоскоп и један бим пројектор. Лабораторија за језике директно је повезана са учионицом за језике која је опремљена таблом, белом таблом, платном за пројектовање и простором за презентовање сликовног и дидактичког материјала. Учионице за математику и природне науке опремљене су на сличан начин. Све учионице опремљене су платном за пројектовање, персоналним рачунаром и бим пројектором. Поред наведених специјализованих просторија, Факултет поседује и видео-конференцијску салу капацитета 30 места која је опремљена најсавременијом опремом.

Услуге фотокопирања, преснимавања материјала у електронском облику и штампања, студенти користе у скриптарници Факултета и у Центру за учење. За потребе рада на рачунару и интернет претраживање студенти користе Центар за учење, као и рачунаре у холу зграде који су на располагању током целокупног радног времена Факултета. Две компјутерске лабораторије које су опремљене најсавременијим техничким уређајима, студентима обезбеђују самостални рад на рачунарима за истраживање, израду домаћих и семинарских радова и слично. Сви наставнички кабинети опремљени су потребном рачунарском опремом за штампање, скенирање, преснимавање материјала у електронском облику, док неколико кабинета поседују апарат за фотокопирање и умножавање материјала за потребе наставе.

Факултет обезбеђује редовно и квалитетно одржавање простора и опреме радом

техничке службе и систем администратора. Осавремењивање опреме врши се набавком из сопствених средстава Факултета, учешћем на финансираним научним и развојним пројектима, донацијама и слично.

Сваке године на почетку јесењег семестра запослени изражавају потребу за потрошним материјалом, што улази у годишњи план набавке, чиме се регулише рационално трошење канцеларијског и потрошног материјала. Овај буџет укључује и потребе научноистраживачког рада, као и потребе стручног и научног усавршавања наставника. Набавка опреме и адаптација и проширење простора подразумевају адекватну законску процедуру.

За извођење студијских програма Факултет је обезбедио сопствене наставно-научне и стручне базе. Ради квалитетног извођења наставе на студијским програмима Факултет је потписао уговоре о сарадњи и тиме обезбедио извођење стручне праксе и дела наставног процеса у 12 одговарајућих васпитно-образовних и високошколских установа. Листа установа са којима Факултет има потписане уговоре о пословној сарадњи дата је у Табели 11.3.

11.1. SWOT анализа

SWOT анализа	
ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Факултет испуњава стандарде за акредитацију у погледу потребног простора за рад, како у погледу обима, тако и по квалитету, структури и опремљености простора +++ Обезбеђени су довољни просторни капацитети за укупан број студената. ++ Обезбеђена је адекватна опрема у складу са потребама реализације студијских програма и научноистраживачких пројеката +++ Компјутерске лабораторије доступне су студентима читавог дана +++ Техничка опремљеност простора за наставу и за научни рад, као и за рад ненаставних служби, представља значајну снагу Факултета +++ Факултет финансијским планом редовно предвиђа знатна средства за обнављање и иновирање информатичке и техничке опреме ++	Није решен проблем недовољног простора у читаоници библиотеке и магацинског простора за библиотечки фонд ++ + Брзо застаревање софтверских садржаја и ИКТ опреме +
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Постоји стратешко опредељење Факултета за развијање техничке и информатичке опремљености па је стога могуће континуирано унапређивати квалитет у овој области +++	Будући да квалитет финансирања не зависи искључиво од Факултета, може се десити да финансирање у наредном периоду не буде на адекватном нивоу, што може негативно утицати на планове о унапређењу квалитета простора и опремљености ++

11.2. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

- Наставити са праксом да сваке године, на почетку јесењег семестра, Декан са Колегијумом разматра адекватност простора, како по површини у односу на број студената, тако и по квалитету. Анализа адекватности простора врши се у односу на критеријуме Комисије за акредитацију и проверу квалитета. Предмет ове анализе јести и стање опреме, средстава и материјала. У обзир се посебно узимати закључке катедри, изнете у Годишњем извештају о раду и Програму рада. Декан са Колегијумом сачињава план адаптације, односно проширења простора и набавке опреме, средстава и материјала и овај документ се директно укључује у Годишњи финансијски план.
- Наставити са праксом да студенти оцењују квалитет простора и опреме путем анкете. Резултати студентске евалуације узети у обзир приликом израде Плана набавке и адаптације. Потребно је да план размотри Наставно-научно веће и поднесе га Савету Факултета који доноси коначну одлуку о усвајању плана.
- Развити систем комуникације преко имејл листа/група (вебмејл свих наставника и сарадника), чиме се обезбеђује правовремено и ефикасно комуницирање.
- Осавремењивање опреме извршити набавком из сопствених средстава Факултета, учешћем на финансираним научним и развојним пројектима, донацијама и сл.

Показатељи и прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетање студената о квалитету високошколске установе.

Улога студента у процесу обезбеђења квалитета на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу остварује се кроз рад студентских организација и комисија. На Факултету постоје и делују две организације студената – *Студентски парламент* и *Студентска организација* кроз које студенти остварују своја права и интересе, укључују се у различите ваннаставне активности и побољшавају квалитет живљења и студирања. Факултет у складу са могућностима и потребама подржава активности студентских организација, а у складу са *Законом* и *Статутом Факултета*, омогућава и подстиче институционално укључивање студената у рад Факултета у свим значајним областима, преко *студента продекана* и представника Студентског парламента у органима Факултета.

Додатно, представници студената су чланови радних група за унапређење квалитета праксе и квалитета студијских програма. Студенте који учествују у раду Савета и комисија делегира студентски парламент.

Студентски парламент одржава редовне седнице на којима расправља о студентским питањима, делегира представнике студената у телима и органима Факултета и Универзитета, бира студента продекана и стара се о заштити права студената. Кроз комисије на Факултету студенти дају допринос побољшању квалитета наставе, студијских програма, ваннаставних активности и студентског живота.

Студентски парламент у протеклом периоду активно је учествовао у раду Факултета преко својих представника у телима и комисијама Факултета. Приликом избора наставника редовно се прибавља мишљење студената о њиховом педагошком раду. Представници студената чине 20% састава Наставно-научног већа Факултета, а у Савету факултета их има троје (Прилог 13.1). На овај начин студенти су непосредно укључени у одлучивање о релевантним питањима. Представници Студентског парламента Факултета учествују и у раду *Студентског парламента Универзитета у Крагујевцу* (три студента Факултета, од којих је један потпредседник Студентског парламента Универзитета и члан Сената Универзитета). Осим тога, један члан *Студентског парламента* Факултета је представник у СКОНУС-у (*Студентска конференција универзитета Србије*) и обавља функцију потпредседника СКОНУС-а задуженог за спорт.

У складу са *Законом* и *Статутом Факултета*, представници студената чланови су *Комисије за обезбеђење квалитета* (2 члана) и учествују у активностима за праћење и процењивање квалитета у различитим областима, као и у процесу периодичног самовредновања Факултета. Као чланови ова три тела – *Савета*, *Наставно-научног већа* и *Комисије за обезбеђење квалитета* – студенти имају могућност да учествују у свим сегментима система за управљање квалитетом, од формулисања *Стратегије за обезбеђење квалитета*, преко обраде и анализе података у различитим областима обезбеђења квалитета, до формулисања акционих планова и корективних мера и праћења њиховог спровођења.

Студенти су директно укључени у процес праћења и унапређења квалитета кроз ангажовање у раду Комисије за организовање и спровођење поступка студентске евалуације,

чији је циљ укључивање ставова и мишљења студената у процес обезбеђења квалитета. Анкете се реализују у складу са правилником Факултета.

Студентска организација Факултета одржава редовне седнице на којима расправља о студентским питањима, стара се о заштити права студената и организује културно-спортске ваннаставне активности кроз спортске и културне радне групе.

Студентски парламент може самостално да организује и спроведе сопствену евалуацију студијских програма и достави своје мишљење и предлоге Комисији и Наставно-научном већу Факултета најкасније до краја текућег семестра.

Организацију чини 30 представника студената који се бирају од стране свих студената.

Активности и поступци за унапређивање квалитета биће усмерене на интензивније укључивање представника студената у све фазе провере квалитета, од планирања, анкетирања до обраде података и сачињавања извештаја, кроз обезбеђивање довољног броја представника студената у рад комисија и поткомисија за обезбеђење квалитета. Ставови и мишљења студената о свим областима које се прате у процесу унапређивања квалитета биће укључени у формулисање корективних мера, а студенти ће бити укључени и у праћење имплементације корективних мера и поступака.

13.1. SWOT анализа

SWOT анализа	
ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Учешћем студената у самовредновању и провери квалитета добија се боља слика квалитета наставе ++ Активно учешће студената у органима и стручним телима Факултета и у раду органа за обезбеђење квалитета обезбеђује објективност оцењивања рада +++ Могућност исказивања ставова сваког студента у циљу унапређења квалитета наставе и живота на факултету, преко студентске евалуације ++ Студенти су равноправни партнери у комуникацији о самовредновању ++	Студенти нису у довољној мери укључени у праћење спровођења корективних мера и процењивање њихових непосредних ефеката +++ Необјективно попуњавање анкета и незаинтересованост одређеног дела студената +++ Незаинтересованост за учешће у телима за обезбеђење квалитета ++ Честа усмереност студената на личне интересе ++ Слаба мотивисаност студената за укључивање у процесе који они сматрају формалношћу и не препознају као кључне за увођење промена ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Веће укључивање студената у рад тела за обезбеђење квалитета +++ Уважавање мишљења студената о акредитовању нових студијских програма ++ Утицај студената на креирање критеријума за евалуацију наставног процеса и студирања ++	Некритичко мишљење студената у процесу евалуације +++ Запостављање општег интереса у односу на лични ++ Снижавање критеријума у оцењивању студената као последица студентске евалуације ++

13.2. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13

- Упознавање студената са значајем њиховог учешћа у обезбеђењу квалитета;
- Оспособљавање студената да критички и објективно дају процену квалитета;
- Брижљива анализа добијених резултата и праћење резултата корективних мера.

Показатељи и прилози за стандард 13:

[Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета](#)

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу обезбеђује спровођење поступака за оцењивање квалитета рада на основу утврђених стандарда. Факултет предузима све активности које су потребне да би се обезбедило квалитетно и објективно праћење и провере квалитета наставе, процеса студирања, спровођења и поштовања закона и прописа, као и професионалног ангажовања запослених. Факултет помаже наставницима, сарадницима, свим запосленима, а нарочито студентима, да унапреде своје компетенције и подигну ниво квалитета целокупног живота и рада на Факултету.

Периодична провера, систематско праћење, као и унапређење квалитета, представљају главне и приоритетне задатке које Факултет обавља у оквиру развоја квалитета. Ови процеси су праћени низом активности, које се тичу унапређења квалитета у оквиру унутрашње и спољашње провере квалитета координисаним од стране руководства факултета и *Комисије за обезбеђење квалитета*.

Комисија за обезбеђење квалитета уз помоћ и координацију руководства Факултета, као и других стручних органа, одређује и примењује мере и поступке осигурања квалитета у складу са документима усвојеним од стране Наставно-научног већа, који су доступни јавности. *Комисија* такође надгледа и контролише ефикасност периодичног самовредновања у складу са *Законом о високом образовању* и осигурава јавност и доступност добијених података. *Комисија* континуирано и перманентно ради на развоју организационе културе квалитета, што подразумева не само периодичне провере квалитета наставног процеса, већ и успостављање својеврсне корелације између образовних и истраживачких активности. У складу са интернационалним стандардима, *Комисија за обезбеђење квалитета* у сарадњи са другим службама прати и анализира резултате научноистраживачког рада наставника и сарадника Факултета и издавачку делатност.

Континуирано се прати успех студената на појединачним испитима и у целини и на основу закључака у анализи добијених резултата предлажу се и предузимају мере за побољшање пролазности на испитима и успеха студената. На састанцима *Комисије за обезбеђење квалитета* анализира се претходни рад, указује на добре стране, као и недостатке у раду и доноси предлози мера са задацима за кориговање недостатака или реализацију неостварених задатака из претходног периода. *Комисија* има одличну сарадњу са свим органима Факултета, наставницима, сарадницима и студентима.

Периодичне провере квалитета наставног процеса обавља *Комисија за обезбеђење квалитета* у складу са *Стратегијом обезбеђења квалитета*, *Акционим планом за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета* и *Годишњим програмима рада* *Комисије*. Овим документима су уређени начини и поступци управљања квалитетом у свим областима, као и динамика обављања неопходних послова.

Комисија за обезбеђење квалитета води рачуна и о следећим елементима наставног процеса: обезбеђује интегрални систем квалитета наставе, континуирано прати и процењује све аспекте квалитета наставе (планове и програме, распореде извођења наставе, начин и квалитет извођења наставе, квалитет извршилаца наставе – наставника и сарадника)

Систематско праћење и вредновање квалитета наставног процеса се врши кроз вредновање квалитета наставе (од стране студената, наставника и сарадника) и рада

наставника и сарадника од стране студената путем периодичних анализа и разговора са наставницима и сарадницима. У циљу директне провере регуларности извођења наставе врши се и преглед педагошке документације и наставних база. Факултет стоји на располагању својим наставницима и сарадницима и спреман је да им помогне у циљу побољшања квалитета наставног процеса и организације наставних и ваннаставних активности.

Субјекти обезбеђења квалитета су руководећи органи, стручни органи и сви запослени и студенти Факултета. Факултет самовреднује свој рад најмање једном у три године. У самовредновању се разматра и оцена студената о квалитету наставног процеса.

Комисија за обезбеђење квалитета у новом сазиву образована је одлуком Наставно-научног већа Факултета 26.10.2017.

У оквиру свеобухватног и систематског праћења и периодичне провере квалитета Факултет предузима следеће:

- обавља процес самовредновања наставних програма и рада наставника путем анкетирања студената и наставника;
- периодично обавља проверу квалитета рада и функционисања служби Факултета путем анкетирања студената и анализе документације;
- прати ефикасност реализације и поштовања наставних програма кроз анализу педагошке документације. Обавеза сваког наставника и сарадника је да води евиденцију о одржаним часовима, присутности студената и реализованим активностима;
- обезбеђује потребну инфраструктуру и услове за систематско прикупљање и обраду података неопходних за проверу квалитета. У поступку обраде података и анализе резултата Факултет укључује и особље Факултета (стручњаке из области информатике и статистичке обраде података);
- прикупља податке о објављеним научним радовима наставника и сарадника;
- сарађује са другим високошколским институцијама, институтима, школама, установама, државним институцијама и привредним субјектима у циљу унапређивања сарадње и побољшања квалитета рада;
- предузима периодичне провере стања материјално-техничких средстава за извођење наставе. Факултет је до сада обезбедио сва потребна средства и најсавременију наставну технику и помагала;
- сарађује са бројним иностраним универзитетима и организацијама. Учествује на пројектима и сарађује са иностраним партнерима. Овом сарадњом обезбеђује се стална размена искустава и информација које се затим користе за анализу стања и унапређивање даље праксе;
- редовно информише запослене, студенте и јавност о резултатима самовредновања и провере квалитета;
- у потпуности поштује принципе и правила установљена болоњским процесом и константно ствара услове за квалитетно и успешно студирање које одговара потребама друштва у XXI веку.

Факултет је обезбедио све елементе који чине систем обезбеђења квалитета. Савет Факултета је донео *Стратегију обезбеђења квалитета* која садржи мисију и визију развоја Факултета, опредељење Факултета за унапређење квалитета, мере за обезбеђење и субјекте и области обезбеђења квалитета. Наставно-научно веће донело је следеће документе: *Стандарди и поступци обезбеђења квалитета* и *Правилник о унутрашњој провери квалитета* који служи као правни оквир за поступак контроле квалитета.

Унутрашњу проверу квалитета путем процеса самовредновања Факултет је радио током школске 2019/2020. године и сачинио *Извештај о самовредновању и оцењивању квалитета* који је доступан на веб-сајту Факултета по његовом усвајању.

14.1. SWOT анализа

SWOT анализа	
ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Разрађен систем и процедуре за проверу квалитета и самовредновање +++ Разрађена методологија поступака унутрашње провере квалитета који се спроводе континуирано +++ Мотивисаност свих субјеката за сарадњу и заједничко деловање +++ Добра повезаност са другим институцијама у земљи и иностранству +++ Подршка и учешће студената у свим активностима факултета као и висока оцена од стране студената у оквиру самовредновања. +++	Недостатак материјалних средстава за развој ефикаснијег система контроле квалитета +++ Недовољна повезаност и сарадња са студентима који су завршили студије а могу активно да допринесу контроли и развоју квалитета + Недовољна искоришћеност људских ресурса на факултету + Недовољна укљученост појединих наставника у процес провере квалитета. ++
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Даље стручно усавршавање запослених на факултету +++ Повезивање са студентима који су завршили студије +++ Проширивање делатности факултета. (нови наставни програми, смерови, истраживачке и друге јединице, итд.) +++ Унапређење начина провере квалитета кроз развијање вештина сарадње и кооперације између свих субјеката ++ Стварање централне базе података са подацима о самовредновању и провери квалитета +++	Ризик од пада мотивације свих учесника процеса и за даљи развој квалитета ++ Могућност осипања студената и пада интересовања за упис на постојећим програмима +++ Преоптерећеност наставника и сарадника који су ангажовани на пословима обезбеђења и унапређења квалитета +++

14.1. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

- Направити план ангажовања људских ресурса у процесу праћења и провере квалитета. Добро организованом и вођеном кадровском политиком обезбедити ефикасно и квалитетно искоришћавање људских ресурса Факултета;
- Направити план сарадње са студентима који су завршили студирање и који могу бити укључени у програм праћења, провере и унапређења квалитета студија у будућности;

- Израдити план сарадње са локалном средином и другим институцијама на плану размене искустава и међусобној помоћи у оквиру праћења и провере квалитета. Организовати посете, дискусије и заједничке активности на ову тему;
- Осмислити програм мотивисања запослених и студената за активно учествовање у систематском праћењу и провери квалитета.
- Мерама штедње и рационалним коришћењем расположивих материјалних и техничких средстава обезбедити трајно и ефикасно функционисање система за праћење и проверу квалитета.

Показатељи и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе